

ทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

อภิเชษฐ์ จำเนียรสุข^{1*} รัตนภรณ์ อาษา¹ พิชสุตา เดชบุญ¹ ภูวลีทิธี ภูลวรรณ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 300 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม ช่วงวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2559 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 56.7 โดยเห็นด้วยว่าการคุมกำเนิดเป็นสิ่งสำคัญและสามารถช่วยป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ รองลงมามีทัศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.3 ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value <0.05) ได้แก่ ความรู้ต่อการคุมกำเนิดและความกลัวต่อการคุมกำเนิด (p -value <0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ในระดับสูงจะมีโอกาสที่มีทัศนคติเห็นด้วยกับการคุมกำเนิดในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างที่มีความกลัวต่อการคุมกำเนิดในระดับต่ำจะมีโอกาสที่มีทัศนคติเห็นด้วยกับการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดรูปแบบกิจกรรมหรือการดำเนินงานในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอนามัยเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น ในด้านการป้องกันและส่งเสริมการคุมกำเนิดต่อไป

คำสำคัญ : ทัศนคติ การคุมกำเนิด วัยรุ่น

¹ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

² หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail : Apichetkub@hotmail.com

ATTITUDES TOWARDS BIRTH CONTROL AMONG FEMALE STUDENTS OF UNIVERSITY IN PATHUM THANI PROVINCE

Apichet Jumneansuk^{1*} Rattaporn Arsa¹ Phitchasuda Detboon¹
Phoowasit Phoolawan²

Abstract

The purpose of a cross-sectional survey study was to explore the attitudes towards birth control among female students of university in Pathum thani province and related factors. The sample consisted of 300 people with stratified sampling. Data collection were accomplished with questionnaire from 1 October to 30 November 2016. The statistics used descriptive statistics, Chi-square test.

The results revealed that the attitudes towards birth control were high level (56.7%), that accept to birth control was impotence for sexual prevention among teen age. The second factors were significantly associated with attitudes, namely, knowledge of birth control and scare for birth control (p -value <0.05). However, the knowledge of birth control were high level, which mean the attitudes towards birth control were high level. The scare for birth control were low level, which mean the attitudes towards birth control were high level.

The findings lead to recommendations that organization should have well-planned activities to birth promotion and prevention for teen age.

Keywords : Attitudes, Birth control, Teen age

---

¹ Public Health Program, Faculty of Public Health, Valaya Alongkorn Rajabhut University under the Royal Patronage

² Bachelor of Science, Faculty of Science and Technology, Sakon Nakhon Rajabhat University

* Corresponding author, e-mail : Apichetkub@hotmail.com

บทนำ

ตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและมุ่งเน้นการขับเคลื่อนประเทศด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรม (บุรเทพ โชคธนากุล และกมลชนก ขำสุวรรณ, 2559) ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์และการเผยแพร่วัฒนธรรมข้ามชาติ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้วิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ทักษะคติและพฤติกรรมของประชากรในสังคมไทยทุกๆ วัยเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อประชากรและสังคม แต่ ณ ขณะนี้ กลุ่มวัยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ทักษะคติและพฤติกรรมแล้วก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมาคือ กลุ่มวัยรุ่น โดยพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปและพบเพิ่มมากขึ้นในวัยรุ่นจนก่อให้เกิดปัญหาในสังคม เช่น พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการใช้สื่อทางเทคโนโลยี ในทางที่ไม่เหมาะสมและอีกพฤติกรรมหนึ่งที่สำคัญคือ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ ในเวลาที่ไม่เหมาะสม ขาดการป้องกันขณะมีเพศสัมพันธ์ หรือขาดการให้ความสำคัญกับการป้องกันตนเอง จึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นขึ้น

ปัจจุบันประเทศไทยมีสถิติการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่นสูงเป็นอันดับ 1 ของเอเชีย และอันดับที่ 2 ของโลก โดยเป็นรองเพียงแค่ประเทศในแอฟริกาเท่านั้น (ศรีเพ็ญ ดันติเวสและคณะ, 2556) ซึ่งสาเหตุของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเกิดมาจากการอยากลอง ขาดความยับยั้งชั่งใจในตนเอง อธิธิจากสื่อ อีกทั้งยังมาจากการขาดความรู้หรือไม่ให้ความสำคัญกับการป้องกันขณะมีเพศสัมพันธ์ จากการสำรวจของสำนักอนามัยเจริญพันธุ์ พบว่า ประชากรชายอายุ 15-24 ปี เคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 39.2 และประชากรหญิงอายุ 15-24 ปี เคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 40.0 (บุญฤทธิ สุขรัตน์, 2557) ซึ่งในแง่ของการคุมกำเนิดพบว่า มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นทั้งเพศชายและเพศหญิง รองลงมาคือ ยาเม็ดคุมกำเนิด แต่วัยรุ่นบางกลุ่มมีการใช้ถุงยางอนามัยและยาเม็ดคุมกำเนิดไม่ถูกวิธี ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้เกิดการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ได้ โดยจากการสำรวจอัตราการคลอดในวัยรุ่นของประเทศไทยนั้น เริ่มมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในระหว่าง พ.ศ. 2543-2555 โดยอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ต่อประชากร 1,000 คน เพิ่มจาก 31.1 เป็น 53.4 (กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2556) นอกจากนี้จากข้อมูลของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ พบว่า อัตราการคลอดซ้ำในวัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการคลอดซ้ำในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี โดยเท่ากับร้อยละ 11.3, 11.8, 11.9, 12.5 และ 12.8 ใน พ.ศ. 2553-2557 ตามลำดับ (สำนักอนามัยเจริญพันธุ์, 2560)

จากสถิติต่างๆ ที่เกิดขึ้น จึงทำให้ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่าปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่นส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในหลายๆ ด้าน เพราะนอกจากจะมีแนวโน้มของปัญหาที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แล้ว อีกทั้งกลุ่มที่เกิดปัญหายังมีอายุเฉลี่ยลดน้อยลงในทุกๆ ปี ซึ่งกลุ่มวัยที่มีปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มากที่สุดคือ กลุ่มช่วงอายุต่ำกว่า 20 ที่โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นนักเรียนและนักศึกษาที่จะต้องศึกษาหาความรู้ในสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยผลของการตั้งครรภ์และความเป็นพ่อแม่วัยรุ่นขณะเรียน ได้แก่ ผลกระทบต่อกระทบต่อครอบครัว เช่น ทำให้ครอบครัวจะต้องอับอายไม่กล้าออกไปพบปะกับเพื่อนบ้าน หรือรู้สึกผิดหวังจากการกระทำของบุตร อีกทั้งผลกระทบต่อบุตรที่คลอด โดยจากการขาดความพร้อมหรือวุฒิภาวะของวัย วัยรุ่นส่วนใหญ่จึงขาดการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองและบุตรในระยะก่อนคลอด ดังนั้นจึงทำให้เกิดซึ่งปัญหาตามมาคือ เด็กทารกมี

น้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้มีโอกาสที่จะพบความผิดปกติของระบบต่างๆ ในร่างกายได้ และนอกจากนี้ส่งผลกระทบต่อตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตใจ เช่น เกิดแรงกดดันหรือถูกล้อเลียนจากเพื่อนรอบข้างจนทำให้เกิดความอับอาย เกิดความวิตกกังวลหรือความเครียดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญห เพราะมีความไม่พร้อมในการตั้งครรรค์ในครั้งนั้นอาจจะนำไปสู่การทำแท้งที่มีผลต่อสุขภาพ และผลกระทบต่อทางด้านชีวิตและการศึกษา เช่น การถูกไล่ออกจากสถานศึกษา การไม่ได้รับความช่วยเหลือใดๆ ที่จำเป็นต่อการเข้าเรียนต่อ หรือการเสียเวลาในการศึกษา นั่นคือ นักศึกษาที่ตั้งครรรค์บางคนอาจจะต้องพักการเรียนกะทันหัน เพราะต้องใช้เวลาในการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาตามมา คือ ถ้าหากไม่ได้รับการศึกษาหรือมีการศึกษาในระดับน้อย เมื่อต้องการประกอบอาชีพ ก็จะไม่สามารถประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงตามความต้องการได้ ซึ่งอาจจะทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทั้งของตนเองและของบุตรในอนาคตได้ ดังนั้นจากผลกระทบของปัญหาดังกล่าว จึงเป็นข้อข้อชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการป้องกันปัญหาการตั้งครรรค์ที่ไม่พึงประสงค์ โดยวิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันปัญหานี้ คือ การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แต่ปัจจุบันนี้การหักห้ามไม่ให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากวัยรุ่นต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม วัฒนธรรม ค่านิยมและอิทธิพลของสื่อ (อนงค์ ประสาธน์นวนกิจและคณะ, 2552) ดังนั้นการเสริมสร้างความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและทัศนคติต่อการให้ความสำคัญกับการคุมกำเนิด จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ควรจะต้องกระทำควบคู่ไปกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ เพื่อช่วยยับยั้งการเกิดปัญหาการตั้งครรรค์ที่ไม่พึงประสงค์ในเบื้องต้น

ในส่วนของจังหวัดปทุมธานี มีมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในจังหวัดหลายแห่ง ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในปี 2558 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี พบว่า มีนักศึกษาทั้งหมด 6,183 คน โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัยนั้นเป็นเพศหญิง จากข้อมูลหตุยภูมิเกี่ยวกับการพันสภาพและการพักการเรียนของนักศึกษาหญิง พบว่า ในแต่ละปีมีนักศึกษาหญิงที่พันสภาพนักศึกษาจะต้องออกจากมหาวิทยาลัยหรือพักการเรียนระหว่างเทอม โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหานั้นได้แก่ การเปลี่ยนสถานที่เรียน การมีปัญหาทางการเงิน การมีปัญหาทางด้านครอบครัว และอีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้นักศึกษาหญิงนั้นจะต้องหยุดพักการเรียนหรือออกจากมหาวิทยาลัย มาจากการตั้งครรรค์ในขณะศึกษา และจากการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาหญิงบางส่วนมีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะมีเพศสัมพันธ์และนำไปสู่การตั้งครรรค์ เช่น การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยวกลางคืน รวมไปถึงค่านิยม ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดในนักศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิง ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎี Health Belief Model ของ Becker มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิด ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัย 3 ระดับ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ, รายได้, สถานภาพ, ระดับการศึกษา), ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ (ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด) และปัจจัยด้านอุปสรรค (ความกลัวต่อการคุมกำเนิด) ซึ่งคณะผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยมีความรู้ที่ถูกต้องและมองเห็นประโยชน์ ความสำคัญของการคุมกำเนิด ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งครรรค์ที่ไม่พึงประสงค์ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Survey Research) ประชากรในการศึกษาคือ นักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 300 คน โดยใช้สูตรในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรจากหนังสือของ Daniel WW (Daniel, 2010) เลือกสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2559

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามข้อมูลชนิดเลือกตอบด้วยตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ จำนวน 11 ข้อ ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกับการคุมกำเนิด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด สร้างขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมของคณะผู้วิจัย ประกอบไปด้วยคำถามจำนวน 11 ข้อ ส่วนที่ 3 ความกลัวต่อการคุมกำเนิด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบไปด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ และส่วนที่ 4 ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 จำนวน 11 ข้อ

ในการศึกษานี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบ ค่าความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และหลังจากนั้น 3 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ coefficient ซึ่งจากผลการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยได้ความตรงเชิงเนื้อหาเกิน 0.8 ในทุกแบบสอบถามที่ทดสอบ และจากหลังนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มนักศึกษาหญิงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ จำนวน คน 30 และนำข้อมูลที่ได้อา วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดเท่ากับ 0.702 ความกลัวต่อการคุมกำเนิดเท่ากับ 0.823 และทัศนคติต่อการคุมกำเนิดเท่ากับ 0.715

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อคณะผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้วหลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งในการวิเคราะห์คำนวณค่าทางสถิติแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สถิติเชิงพรรณนา ใช้ในการบรรยายลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง และสถิติเชิงวิเคราะห์ คือ Chi-Square test ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อมุมมองต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิง ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 19.97 ปี โดยมีอายุอยู่ในช่วง 18-20 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.5 โดยกลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1 รองลงมา 36.7 ละคือ ชั้นปีที่ 2คิดเป็นร้อยละ รายได้ 27.7เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 5223.67 บาท โดยเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 69.3) มีรายได้อยู่ในช่วง 5-0,บาท 000 รองลงมารายได้อยู่ในช่วง 5,9-001, 999 25.5 บาท คิดเป็นร้อยละ โดยแหล่งที่มาของรายได้ส่วนใหญ่จะมาจาก ผู้ปกครองและแหล่งกองทุนการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา แหล่งที่อยู่อาศัย จากการสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในหอภายในมหาวิทยาลัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.2 รองลงมา อาศัยอยู่หอภายนอกมหาวิทยาลัย ร้อยละ 40.3

ด้านสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.3 รองลงมา คือ มีแฟนแล้ว คิดเป็นร้อยละ 19.3ตามมาด้วยมีแฟนแล้วและอาศัยอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 1.3 ซึ่งจากการสอบถามทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดาร้อยละ รองลงมา 57.7มีทัศนคติเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมร้อยละ 42.3 จากการสอบถามวิธีการคุมกำเนิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างรู้จักวิธีการคุมกำเนิดตั้งแต่ 3 วิธีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมานักศึกษารู้จักวิธีการคุมกำเนิด 2 วิธี คิดเป็นร้อยละ 18.7 โดยวิธีการคุมกำเนิดที่รู้จักมากที่สุดคือ ถุงยางอนามัย ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน และยาคุมกำเนิดแบบ 28 วัน โดยแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการคุมกำเนิดที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้สถานศึกษา/ห้องพยาบาล มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ตร้อยละ 29.3 และหนังสือ ร้อยละ 17.3 ในส่วนของความรู้เกี่ยวกับความรู้ต่อการคุมกำเนิด พบว่า มากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 63.3) มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ มีความรู้อยู่ในระดับมากร้อยละ 29.3 และในด้านความกลัวต่อการคุมกำเนิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความกลัวต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือ มีความกลัวต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 43.7 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n=300)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
- 18 ถึง 20 ปี	257	85.5
- 20 ปีขึ้นไป	43	14.5
Mean = 19.970, S.D. = 1.334, Min = 18, Max = 24		
ระดับชั้นปี		
- ชั้นปีที่ 1	110	36.7
- ชั้นปีที่ 2	83	27.7
- ชั้นปีที่ 3	37	12.3
- ชั้นปีที่ 4	69	23.0
- ชั้นปีที่ 5	1	0.3
รายได้		
- 0 ถึง 5,000 บาท	208	69.3
- 5,001 ถึง 9,999 บาท	75	25.0
- 10,000 บาทขึ้นไป	17	5.7
Mean = 5223.667, S.D. = 2095.529, Min = 1000, Max = 15000		
สถานที่พักอาศัย		
- หอพักในมหาวิทยาลัย	174	58.2
- หอพักนอกมหาวิทยาลัย	121	40.3
- บ้านของตนเอง	5	1.5
สถานภาพ		
- โสด	238	79.3
- มีแฟนแล้ว	58	19.3
- มีแฟนแล้วและอาศัยอยู่ด้วยกัน	4	1.3
ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน		
- การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องธรรมดา	173	57.7
- การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม	127	42.3
วิธีการคุมกำเนิด		
- รู้จักวิธีคุมกำเนิด 3 วิธีขึ้นไป	203	67.7
- รู้จักวิธีคุมกำเนิด 2 วิธี	56	18.7
- รู้จักวิธีคุมกำเนิด 1 วิธี	41	13.6
วิธีการคุมกำเนิดที่รู้จัก		
- ถุงยางอนามัย	195	65.0
- ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน	72	24.0
- ยาคุมกำเนิดแบบ 28 วัน	25	8.3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ยาฉีดคุมกำเนิด	4	1.3
- ยาฝังคุมกำเนิด	2	0.7
- ถุงยางอนามัยสตรี	2	0.7
แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการคุมกำเนิดที่สามารถเข้าถึง		
- สถานศึกษา/โรงพยาบาล	99	33.0
- อินเทอร์เน็ต	88	29.3
- หนังสือ	52	17.3
- โรงพยาบาล/สถานบริการสุขภาพ	45	15.0
- ครอบครัว	16	5.4
ความรู้ต่อการคุมกำเนิด		
- มีความรู้ต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับน้อย	23	7.7
- มีความรู้ต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับปานกลาง	190	63.3
- มีความรู้ต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับมาก	87	29.0
Mean=6.686 , S.D.=1.731 , Min=0.00 , Max=11.00		
ความกลัวต่อการคุมกำเนิด		
- มีความกลัวต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับต่ำ	131	43.7
- มีความกลัวต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับปานกลาง	157	52.3
- มีความกลัวต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง	12	4.0
Mean=32.793 , S.D.=8.019 , Min=10.00 , Max=50.00		

ทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 56.7 โดยเห็นด้วยว่าการคุมกำเนิดเป็นสิ่งสำคัญและสามารถช่วยป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ รองลงมามีทัศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.3 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ทศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี (n=300)

ทศนคติต่อการคุมกำเนิด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- มีทศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับต่ำ	0	0.0
- มีทศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับปานกลาง	130	43.3
- มีทศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง	170	56.7
Mean= 46.512, S.D.=9.636, Minimum=34.00 , Maximum=53.00		

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ, รายได้, สถานภาพ, ระดับการศึกษา), ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ (ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด) และปัจจัยด้านอุปสรรค (ความกลัวต่อการคุมกำเนิด) โดยใช้สถิติ Chi-square test จากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความรู้ต่อการคุมกำเนิดและความกลัวต่อการคุมกำเนิด)p-value<0.05(ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษาและสถานภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับทศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี (p-value>0.05) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี (n=300)

ปัจจัย	N	ทศนคติต่อการคุมกำเนิด(ร้อยละ)			p-value
		ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง	
ความรู้ต่อการคุมกำเนิด					<0.001*
- ระดับต่ำ	23	11 (47.8)	7 (30.4)	5 (21.8)	
- ระดับปานกลาง	190	32 (16.8)	72 (37.8)	86 (45.4)	
- ระดับมาก	87	9 (10.3)	15 (17.2)	63 (72.5)	
ความกลัวต่อการคุมกำเนิด					<0.036*
- ระดับต่ำ	131	20 (15.3)	42 (32.1)	69 (52.6)	
- ระดับปานกลาง	157	65 (41.4)	49 (31.2)	43 (27.4)	
- ระดับสูง	12	8 (66.7)	4 (33.3)	0 (0.0)	

*p-value < 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 56.7 อภิปรายได้ว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างได้มีการเรียนรู้และได้รับรู้เรื่องประโยชน์ของการคุมกำเนิดจากทั้งบุคลากรที่อยู่ในสถานศึกษา สถานบริการสุขภาพหรือผ่านสื่อต่างๆ อีกทั้งยังได้รับแรงเสริมทางลบนั้นคือมองเห็นภาพผลเสียที่เกิดจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ทั้งจากสื่อต่างๆ ที่หน่วยงานทางด้านสุขภาพและคู่มือความรู้รณรงค์แนะนำเสนอตลอดมา และที่สำคัญได้เห็นจากตัวแบบ นั่นคือ เพื่อบรรเทาบางส่วนที่มีการตั้งครรภ์แล้วจะต้องพบเจอกับปัญหาหลังจากการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์อย่างไร ดังนั้นจึงส่งผลทำให้ทัศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจตุวิทย์ หอวรรณภากรและคณะ (2550) ที่พบว่า นิสิตหญิงมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการคุมกำเนิดชนิดต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 55.4 โดยคิดเห็นว่าการคุมกำเนิดจะช่วยลดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี

จากผลการศึกษาพบว่า ความรู้ต่อการคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้อยู่ในระดับสูง จะมีโอกาสที่มีทัศนคติเห็นด้วยกับการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง อภิปรายได้ว่า การมีความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด จะช่วยให้นักศึกษาสามารถรับรู้ถึงประโยชน์ ข้อดีของการคุมกำเนิด ซึ่งทำให้นักศึกษาสามารถเลือกใช้วิธีการคุมกำเนิดที่เหมาะสมกับตนเองได้เมื่อมีเพศสัมพันธ์ในเวลาที่ไมเหมาะสม ช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ อีกทั้งความรู้ยังจะช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการคุมกำเนิดได้ สอดคล้องกับการศึกษาของเปรมยุดา นาครัตน์และรัตน์ศิริ ทาโต (2556) ที่พบว่า พฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ในการคุมกำเนิด ($r=0.38$)

จากผลการศึกษาพบว่า ความกลัวต่อการคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความกลัวต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับต่ำจะมีโอกาสที่มีทัศนคติเห็นด้วยกับการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง อภิปรายได้ว่า สืบเนื่องมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของการคุมกำเนิด จะทำให้ส่งผลเกิดความไม่กลัวต่อการคุมกำเนิด เนื่องจากมีความรู้และความเข้าใจว่าวิธีการป้องกันแต่ประเภที่มีข้อดีหรือส่งผลข้างเคียงอย่างไรบ้าง และเมื่อมีความกลัวอยู่ในระดับต่ำ จึงทำให้โอกาสในการมีทัศนคติเห็นด้วยกับการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง แต่ในทางกลับกันถ้าหากมีความกลัวต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง เมื่อเวลาที่มีเพศสัมพันธ์จะทำให้เกิดความลังเล ไม่กล้าและไม่อยากที่คุมกำเนิด เพราะกลัวว่าจะเกิดผลข้างเคียงต่อร่างกาย เช่น การมีน้ำหนักตัวเพิ่ม การเกิดโรคลิ้มเลือดอุดตัน ซึ่งเมื่อเกิดทัศนคติไม่เห็นด้วยกับการคุมกำเนิดแล้วอาจจะส่งผลทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ตามมาได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธิดาญจน์ เลิศหิรัญวงศ์ (2557) ที่พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่มีการกังวลต่อผลข้างเคียงจากการใช้ฮอร์โมนคุมกำเนิด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิง ดังนั้นมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านอนามัยในมหาวิทยาลัย ควรจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดให้นักศึกษาโดยมีทั้งการบรรยายและการสาธิต วิธีการคุมกำเนิดแต่ละประเภท เพื่อที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องในอนาคต หรือเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

2. ครอบครัวเป็นแรงสนับสนุนทางสังคมที่สำคัญ ดังนั้นจึงควรมีการเปิดใจสื่อสารกันในเรื่องเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ในครอบครัว เพื่อเป็นการลดความเขินอายของบุตรและกล้าพูดคุยเรื่องเพศกับผู้ปกครอง ซึ่งจะเป็นการป้องกันในระดับแรก เพราะมิฉะนั้นแล้วเมื่อบุตรต้องการคำปรึกษาแล้วอาจจะไปเรียนรู้กับเพื่อนแทน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาตามมาได้ในภายหลัง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรจะมีการศึกษาวิจัยในรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์มาค้นหาข้อมูลเชิงลึก เพื่อที่จะนำข้อมูลนั้นมาจัดรูปแบบกิจกรรมหรือการดำเนินงานในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอนามัยเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น ในด้านการป้องกันและส่งเสริมการคุมกำเนิดต่อไป

2. ควรจะมีการศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันออกไป เช่น นักศึกษาชาย นักศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชน หรือในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาปรับทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดในวัยรุ่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2556). แม่วัยใส ความท้าทายการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. สมุทรปราการ: แอดวานส์ปริ้นต์ติ้งจำกัด.

จตุวิทย์ หอวรรณภากร วีระพงษ์ ประยูรเสถียร สาวิตรี ตันเจริญ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติกับการปฏิบัติตนในเรื่องการคุมกำเนิดของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร (รายงานผลการวิจัย). พิษณุโลก :มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บุญฤทธิ์ สุจริตน์. (2557). การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : นโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และติดตามประเมินผล. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนบุรี : กระทรวงสาธารณสุข.

บุรเทพ โชคธนากุล กมลชนก ขำสุวรรณ. (2559). การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ผลกระทบทางสังคมจากมุมมองเรื่องเพศของแม่ต่างรุ่น. วารสารประชากร. 4(2), 61-79.

เปรมยุดา นาครัตน์ รัตน์ศิริ ทาโต. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ แรงจูงใจ และทักษะในการคุมกำเนิดกับพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงวัยรุ่นในเขตภาคใต้ตอนบน. วารสารพยาบาล, 62 (3), 29-36.

ธิติกัญจน์ เลิศหิรัญวงษ์. (2557). การคุมกำเนิดในวัยรุ่น. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2559, จาก http://www.medicine.cmu.ac.th/dept/obgyn/2011/index.php?option=com_content&view=article&id=914:2013-11-20-05-49-00&catid=45:topic-review&Itemid=561

ศรีเพ็ญ ตันติเวสส ทรงยศ พิลาสันต์ อินทิรา ยมาภัย ยศ ตีระวัฒนานนท์ ชลัญจกร โยธาสมุทร อภิญา
มัตเดช ญัฐจรัส เองมหัสกุล. สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย 2556. กรม
อนามัย กระทรวงสาธารณสุข : นนทบุรี.

สำนักอนามัยเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560). สถิติการคลอดของแม่วัยรุ่น
ประเทศไทย ปี พ.ศ.2558. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด : กรุงเทพฯ.

อนงค์ ประสานวนกิจ ประณีต ส่งวัฒนา บุญวดี เพชรรัตน์. ความเชื่อเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ และรูปแบบ
พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นและเยาวชนในสถานศึกษาจังหวัดสงขลา. สงขลานครินทร์เวช
สาร. 27(5), 369-80.

Daniel W W. Biostatistics: Basic Concept and Methodology for the Health Sciences. 9th
ed. Asia: Wiley& Sons, Inc.; 2010.